

59-mavzu: [ng] tovushi. Ng, ng harf birikmasi

Dars maqsadi:

- [ng] tovushining talaffuzi va ng harf birikmasining bosma shakli bilan tanishadilar ;
- [ng] undosh tovush ekanligini bilib oladilar.
- soʻzlardan [ng] harf birikmasining oʻrnini aniqlashni oʻrganadilar;
- soʻzni boʻgʻinga boʻlib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;
- [ng] tovushi ishtirok etgan soʻz va gaplarni oʻqishni oʻrganadilar.

Tayanch soʻzlar: [ng] tovushi

Didaktik materiallar: rasmi kartochkalar,

Darsning borishi:

I.Kirish qismi (5 daqiqa)

Faollashtirish mashqi:

Kalendar : Oʻquvchilardan bugungi kun sanasi soʻraladi.

Kim biladi mashqi: Oʻqituvchi harflarni yozadi. Oʻquvchilardan ularni tez-tez oʻqishni soʻraydi.

-Bugun siz bilan "Kim biladi" mashqini oʻtkazamiz.Doskada yozilgan harflarni oʻqing.

Asosiy qism (40 daqiqa)

1.Amaliy topshiriq bajarish: (5 daqiqa)

Oʻqituvchi doskada teng belgisi va koʻylak yengining rasmini qoʻyadi.

Oʻquvchilardan shu soʻzlarda qanday tovushlar iborat ekanligini soʻraydi.

Amaliy topshiriqni muhokama qilish:

- *Rasmda nimalar tasvirlangan?*
- *Teng soʻzida nechta tovush bor?*
- *Yeng soʻzida nechta tovush bor ?*

Javoblar xulosalanib, yangi mavzudagi tovush tushuntiriladi

2.Mavzuni tushuntirish: (10 daqiqa)

Oʻqituvchi [ng] tovushini qanday hosil boʻlishini tushuntiradi. Undosh tovush talaffuzda toʻsiqqa uchrab, qisqa aytilishi unli bilan birga boʻgʻin hosil qilishi haqida tushuncha beradi.

Darslikda berilgan QR kod orqali tovush eshittiriladi.

Oʻqituvchi uchun eslatma:

ng tovushini talaffuzida lablar kulib turgan holatda, [n] va [g] tovushlari bir biriga qoʻshilab talaffuz qilinadi. Burun yoʻllari yopiladi. Buning natijasida havo oqimi ogʻizdan oʻtadi. Tovush boʻgʻimlari bogʻlangan holda tebranib tovush hosil qiladi.

Darslikdan Ng, ng harf birikmasining bosma koʻrinishi bilan tanishtiriladi.
Darslikda berilgan sheʼr oʻqib beriladi va muhokama qilinadi.

Boshqa-boshqa ikki harf
Ishlar bitta tovush uchun.
“N” va “G”ning juftligi
Ko'rsatar dimog' kuchin.

- *Ng harf birikmasi bilan qanday so'zlar boshlangan ?*
- *ng harf birikmasi deganda nimani tushundingiz?*
- *Ng harf birikmasini boshqa harf birikmalaridan qanday farqi bor?*

O'qituvchi doskada o'quvchilarga bo'g'inlarni qo'shib so'z hosil qilib o'qish tartibini darslikdagi topshiriq orqali tushuntiradi.

Darslik bilan ishlash: (15 daqiqa)

Darslikda berilgan bo'g'in va so'zlar o'quvchilarga navbat bilan o'qitiladi.

Ko'rsatkich bo'ylab harflarni bir biriga qo'shing va so'z hosil qiling.

Tez aytish o'qiladi:
Tonggi toza havo –
Tanangga koni davo.

Rasm asosida tabiat, tong havosi haqida suhbatlashadi.

Olimjon Xoldorning “Tong” she'ri o'qitiladi.

Tong otmoqda, sutdek oppoq tong,
Xayrlashib tun bilan shodon.
Tong ortidan quyosh urib bong,
Chiqar – nurin sochib har tomon.

Mazmuni yuzasidan suhbatlashiladi.

Darslik

59-dars [ng] tovushi va ng harf birikmasi

[ng] tovushi – undosh tovush. Taleffuzida til o'rtasi tanglayga qarab ko'tariladi va havo burun orqali chiqadi.

Boshqa-boshqa ikki harf ishlar bitta tovush uchun. "N" va "G"ning juftligi Ko'rsatar dimog' kuchin.

ong	si-ngil	at-tang
chang	de-ngiz	shud-ring
teng	ko'-ngil	bod-ring

Tez aytish
Tonggi toza havo –
Tanangga koni davo.

Tong
Tong otmoqda, sutdek oppoq tong,
Xayrlashib tun bilan shodon.
Tong ortidan quyosh urib bong.
Chiqar – nurin sochib har tomon.
Olimjon Xoldor

sahifasini shu dars beti rasmi

Daftar bilan ishlash: (10 daqiqa)

1. *ng* harf birikmasini tegishli rangga bo'yang. Nega shu rangni tanlaganingizni ayting.
2. *Bodring* rasmini bo'yang. *Bodring* so'zining chizmasidan [ng] tovushining o'rini aniqlang va tegishli katakni bo'yang.
3. Berilgan namunadan bosma *ng* harf birikmasining kichik ko'rinishini avval nuqtalar ustidan so'ng mustaqil yozing.
4. So'zlarni avval nuqtalar yordamida, so'ng mustaqil yozing.

5. Rasmdan yashiringan sabzavot nomini topib, javobini bo'yang. O'quvchilar harflardan *bodring* so'zini hosil qiladilar va rasmda yashiringan *bodring* tasvirini bo'yadilar.

Darsga yakun yasash:

- Qanday tovush bilan tanishdingiz?
- Mashg'ulotda nimalarni eslab qoldingiz?
- Bugungi darsda sizga nima yangilik bo'ldi?
- Qaysi topshiriqni bajarishga qiynaldingiz?

60-mavzu: [ng] tovushi. ng harfi yuzasidan amaliy topshiriqlar

Dars maqsadi:

- [ng] tovushining talaffuzi va *ng* harfining bosma shakli yuzasidan amaliy topshiriqlar bajaradilar;
- *n* va *g* harflari yonma-yon kelganda har doim ham [ng] tovushini ifodalamasligi haqida tushunchaga ega bo'ladilar;
- so'zlardan [ng] tovushining o'rini aniqlashni o'rganadilar;
- so'zni bo'g'inga bo'lib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;

Tayanch so'zlar: [ng] tovushi ishtirokidagi so'zlardan tovushlar sonini aniqlash chizmasi.

Didaktik materiallar: rasmi va bo'g'inli kartochkalar, kesma harflar ,

Darsning borishi:

I.Kirish qismi (5 daqiqa)

Faollashtirish mashqi:

Kalendar : O'quvchilardan bugungi kun sanasi so'raladi.

Bo'g'inlarni yozamiz mashqi: O'quvchilardan faqat ochiq bo'g'inlar tuzib, ularni kesma harflari yordamida yozishlarini so'raydi.

Asosiy qism (40 daqiqa)